

Fundusze Europejskie
dla Nowoczesnej Gospodarki

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Tytuł projektu: "Polska infrastruktura dla badań nad dziedzictwem kulturowym -ERISH.PL"

Projekt nr FENG.02.04-IP.04-0006/24-00 [2025-2027]

Współczesna nauka o dziedzictwie (ang. heritage science) czerpie szeroko ze zdobyczy nauk ścisłych, szczególnie chemii, fizyki i informatyki, wiążąc uzyskane rezultaty analityczne z wnikliwą analizą konserwatorską i historyczną. Nowoczesna archeologia i konserwacja zabytków, a co za tym idzie i muzealnictwo, to subdyscypliny nierozdzielnie powiązane z naukami ścisłymi. Korzystają z narzędzi fizykochemicznych poczynając od etapu odkrywania zabytku, poprzez jego analizę technologiczną a kończąc na jego zabezpieczeniu.

Celem projektu jest stworzenie skutecznie działającej infrastruktury zapewniającej kompleksową analizę materialnej struktury obiektu zabytkowego dla celów jego konserwacji, stabilnego przechowywania, atrybucji, badania proveniencji technologicznej i surowcowej oraz datowania. Infrastruktura ta będzie działać w środowisku Polskiego Konsorcjum dla Badań nad Dziedzictwem Kulturowym E-RIHS.pl (PMIB), dostarczając mu nowych narzędzi fizykochemicznych i informatycznych. W tym celu partnerzy projektu uzyskają nowe instrumenty badawcze, skutecznie zwiększające możliwości gromadzenia danych oraz narzędzia informatyczne dla skutecznego przechowywania, ewaluacji, kontekstualizacji i prezentacji rezultatów. W szczególności narzędzia informatyczne będą wykorzystywane przez wszystkich partnerów Konsorcjum E-RIHS.pl (PMIB), również tych, którzy ze względów formalnych nie mogą uczestniczyć w bieżącym projekcie. W rezultacie polscy opiekunowie zbiorów, muzealnicy i archeolodzy, uzyskają nowe, nowocześniejsze narzędzia dla poszerzenia wiedzy o swoich zabytkach.

Konsorcjum E-RIHS.pl (PMIB) jest obecne na Polskiej Mapie Drogowej Infrastruktur Badawczych. Z końcem 2024 r., wraz z powołaniem European Research Infrastructure for Heritage Science ERIHS ERIC stanie się jej węzłem narodowym. Stworzy to nowe, ekscytujące pola do współpracy naukowej z najlepszymi w Europie ośrodkami czynnymi w obszarze wiedzy o dziedzictwie kulturalnym. W rezultacie polscy badacze uzyskają dostęp do unikalnej eksperckiej wiedzy w tym zakresie, do której wniosą swój oryginalny wkład.

Nastąpi rozbudowa unikalnej platformy prewencji konserwatorskiej HERie (IKiFP PAN) wspierającej pracowników muzeów, archiwów i bibliotek przy opracowaniu strategii ochrony zbiorów. Aktualnie platforma posiada moduły pozwalające określić ryzyko pożaru uszkodzeń mechanicznych, blaknięcia koloru, degradacji papieru i octanu celulozy oraz przewidywać poziom zanieczyszczeń gazowych w gablotach muzealnych oraz pomieszczeniach, natomiast w ramach projektu będzie rozbudowywana o kolejne moduły, w szczególności o narzędzia do oceny zagrożenia światłem dla obiektów drewnianych i współcześnie stosowanych tuszów wraz z modulem wizualizacji zmiany barwy, narzędzia do oceny szybkości brudzenia malarstwa ściennego i powierzchni architektonicznych spowodowanych osadzaniem pyłu zawieszonego oraz narzędzia do oceny szybkości degradacji chemicznej malarstwa na płótnie dla danych mikroklimatycznych wgranych przez użytkownika.

Konsorcjanci:

- Instytut Chemii Bioorganicznej PAN Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe (lider)
- **Instytut Katalizy i Fizykochemii Powierzchni im. Jerzego Habera Polskiej Akademii Nauk (zespół prof. Łukasza Bratasza)**

- Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie
- Uniwersytet Jagielloński
- Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
- Uniwersytet Wrocławski

Wartość otrzymanego dofinansowania z Unii Europejskiej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki: **29 295 708,40 zł (wartość projektu 37 698 110 31 zł)**, z czego dla Instytutu Katalizy i Fizykochemii Powierzchni im. Jerzego Habera Polskiej Akademii Nauk przypada kwota 2 018 254,50 zł (wartość projektu 2 090 626,08 zł).